

DJEČJI VRTIĆ RADOST
JASTREBARSKO
BRAĆE RADIĆ 10
tel: 00 385 1 62 81 241
fax: 00 385 1 62 72 489
e-mail: djecji.vrtic.radost1@zg.t-com.hr
web: www.radost-jaska.hr

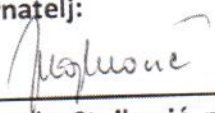
**KURIKULUM
DJEČJEG VRTIĆA RADOST
2017./2018.**

Jastrebarsko, rujan 2017. godine

U skladu s člankom 15. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju („Narodne novine“ broj 10/97, 107/07, 94/13) te člancima 16., 50. i 63. Statuta Dječjeg vrtića Radost Jastrebarsko, ovaj Kurikulum za 2017/2018. godinu predložen je na 1. sjednici Odgojiteljskog vijeća 25.09.2017.godine., a donesen je na 1. sjednici Upravnog vijeća održanoj 28.09.2017. godine.

Ravnatelj:

Jadranka Stojković, prof.

Predsjednik Upravnog vijeća:

Nikolina Kunović Rak

KLASA: 601-02/17-04/01
URBROJ: 238/12-66-04-17-01
U Jastrebarskom, 28.09.2017.

ŽUPANIJA: ZAGREBAČKA

GRAD: JASTREBARSKO

ADRESA: BRAĆE RADIĆ 10, 10 450 JASTREBARSKO

E-MAIL: djecji.vrtic.radost1@zg.t-com.hr

URL: www.radost-jaska.hr

Tel.: 003851/6281-095

Fax.: 003851/6272-489

Matični broj: 3115925

OIB: 25610576927

OSNIVAČ: GRAD JASTREBARSKO

GODINA OSNIVANJA: 1975.

RAVNATELJICA: JADRANKA STOJKOVIĆ, prof.

PODRUČNA ODJELJENJA:

RADOST 2: B.T.ERDODYA BB , tel.: 62 81 631

GORNJI DESINEC: MLADINSKA 2A, tel.: 62 79 008

CVETKOVIĆ: CVETKOVIĆ 123, tel.: 62 71 389

GORICA SVETOJANSKA: GORICA SVETOJANSKA 13, tel.:62 86 922

Ustanova je upisana u Trgovački sud u Zagrebu.

SADRŽAJ

1. KURIKULUM.....	3
2. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA RADOST	7
3. SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE.....	18
4. ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE.....	19
5. OBOGAĆIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA.....	25
6. STRUČNO USAVRŠAVANJE.....	28
7. PROGRAMI ZA RODITELJE.....	29

1. KURIKULUM

1.1. NACIONALNI KURIKULUM RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje za cilj ima cjelovit razvoj, odgoj i učenje djece te razvoj njihovih kompetencija. Stoga dijete moramo shvaćati kao cjelovito biće, prihvaćati njegovu integriranu prirodu njegova učenja u organizaciji odgojno-obrazovnog procesa. Različiti segmenti odgojno-obrazovnog procesa moraju biti integrirani u cjelinu odnosno utkani u sve segmente zajedničkog življenja djece s drugom djecom i odraslima. Kurikulum je usmjeren na razvoj različitih kompetencija, a to znači da su kompetencije razvojne, da se procjenjuju cjelovito te se procjenjuju u kontekstu razvojnih mogućnosti. Važno je naglasiti, da se u ranoj dobi posebna pažnja posvećuje kompetencijama koje predstavljaju okosnicu razvoja svih ostalih, a to su: razvoj samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike o sebi.

Nacionalni kurikulum osnažuje razvoj osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje, a to su:

1. Komunikacija na materinjem jeziku
2. Komunikacija na stranim jezicima
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
4. Digitalna kompetencija
5. Učiti kako učiti
6. Socijalna i građanska kompetencija
7. Inicijativnost i poduzetnost
8. Kulturna svijest i izražavanje

Sustav ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja specifičan je zbog populacije koju obuhvaća, najzahtjevniji je i drugačiji od ostalih podsustava. Osnovna uloga predškolskog odgoja je da pridonosi povoljnom cjelovitom razvoju osobnosti djeteta i kvaliteti njegova života (Programsko usmjerenje, 1991.).

Pojam kurikulum znatno je širi od pojma program jer uključuje i druge elemente relevantne za odvijanje odgojno obrazovnog procesa, kao što su odnosi, vremenska i prostorna dimenzija odgojno-obrazovnog procesa, odgojni stilovi, ozračje itd. S didaktičkog stajališta "ostaje uvijek ono zajedničko", a to je dijete, sadržaji, pedagoški standardi, organizacija, kompetencije, metodika i vrjednovanje (Bredenkamp (1996.), Miljak (1996.), Previšić (2007.)).

Kurikulum "predstavlja teorijsku koncepciju koja se u praksi zajednički gradi, tj. sukonstruira na temelju zajedničkog učenja, istraživanja i participacije svih dionika procesa, koja se kontinuirano samovrednuje. Shvaćanje kurikulumu kao transakcije i transformacije znanja u kojem dijete dobiva i preuzima aktivnu ulogu ono znanje promatra kao nešto što se konstruira i rekonstruira (Miljak, 1996.). Slunjski (2006.) ističe kako u zajednici koja uči svi dionici imaju mogućnost "sukonstruirati dublje razumijevanje i sukonstruirati višu razinu znanja". Nužno je stvoriti okruženje i ozračje za slobodan dijalog (svih dionika) koji se razvija tijekom procesa zajedničkog (tinskog, suradničkog) učenja. U stalnoj interakciji i dijalogu, svaki pojedinac podiže osobnu, ali i grupnu razinu znanja. Miljak (1996.) kurikulum definira kao "didaktičko-metodičku koncepciju učenja i poučavanja, odgoja i obrazovanja djece u institucijskom kontekstu". Ključni pojmovi kurikulumu su: proces, dinamika, odnosi (interakcije, komunikacija), učenje, djelovanje, provjera. Dakle, pojmovi koji su povezani s dječjim vrtićem kao živim organizmom-organizacijom koja uči. Kurikulum odgojno-obrazovne ustanove je neodvojiv od procesa učenja (djece i odraslih). "Kvaliteta učenja djece u odgojno-obrazovnoj ustanovi daleko premašuje popis sadržaja s kojima se oni susreću", ističe Slunjski (2006.).

Kurikulum sagledan u širem kontekstu, kao teorije odgoja i obrazovanja, nikad nije završen i nije određen, već se stalno zajednički gradi, sukonstruira prema rezultatima istraživanja odgojne prakse. Svaka ustanova izgrađuje vlastitu specifičnu teoriju, a one su vidljive i u kurikulumu. Ovako

koncipiran kurikulum omogućuje razvoj i samorazvoj putem samovrjednovanja i vrjednovanja, svakog pojedinca, grupe, ustanove i društva.

1.2. KURIKULUM VRTIĆA

Kultura vrtića podrazumijeva norme i očekivanja odgojitelja i drugih djelatnika, njihova prava i obveze, uloge i odnose (Moran, 1998), koju definiraju sami djelatnici kao "način življenja života" kroz zajedničke rituale, rutine, norme i vrijednosti te kroz uobičajen slijed svakodnevnih događanja u ustanovi koji također oblikuje njezinu autentičnost i identitet. Kulturu treba sagledati višedimenzionalno i cjelovito jer su njeni dionici međusobno višestruko povezani (NCVVOO, 2012). Kultura vrtića se može prepoznati po "međusobnim odnosima ljudi, njihovu zajedničkom radu, upravljanju ustanovom, organizacijskom i fizičkom okruženju te stupnju usmjerenosti na kontinuirano učenje i istraživanje odgojno-obrazovne prakse u svrhu njezina unaprjeđenja." (NKRPOO, 2014.).

Preduvjet kvalitetnog odgojno-obrazovnog procesa je kvaliteta i intenzitet međusobnih odnosa djece i odraslih, kao i odraslih međusobno te stoga ono zahtijeva visoku razinu fleksibilnosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima djece. Oblikovanje kurikuluma u ustanovi za rani odgoj temelji se na suvremenim shvaćanjima djeteta rane dobi prema kojem je dijete (Nove paradigme ranoga odgoja, MZOŠ, 2007.): cjelovito biće, subjekt vlastitog odgoja i obrazovanja, aktivno, znatiželjno, kompetentno biće, društveno biće i osoba koja ima svoju kulturu, potrebe i prava.

1.3. STRUKTURA PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA

Predškolsko razdoblje je kritično za razvoj osobnosti jer to je vrijeme kada se izgrađuju temelji socijalnog identiteta, kada se najintenzivnije razvijaju sposobnosti i počinje graditi pogled na svijet. Poštivanje djetetovih prava i odgoj za ljudska prava uvjeti su zadovoljenja djetetovih primarnih potreba na kojima počiva poticanje djetetova razvoja jer dijete čije su primarne potrebe zadovoljene može se skladno i uspješno razvijati. Postavke na kojima se temelji odgoj za ljudska prava u predškolskoj dobi su: dijete je jedinstvena ličnost; odgojno djelovanje treba uzeti u obzir sve aspekte djetetova razvoja; u odgoju je nužno poštivati djetetovu posebnost i osobnost; razvoj pojedinca kao socijalnog bića je aktivan proces (pedagogija uključivanja i odgovornosti); odgojno je djelovanje usmjereno na modeliranje, poučavanje i uvjeravanje od strane odraslih te na stjecanje individualnog i grupnog životnog iskustva, a manje na usvajanje teorijskog znanja; cjelokupni odgojni kontekst treba predstavljati oživotvorenje ljudskih prava; u odgoju je nužno koordinirano djelovanje svih-djeteta, obitelji, odgojne institucije, društva (NPOOLP, 1999.).

Temeljna struktura predškolskog kurikuluma podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete stječe kompetencije: ja (upoznavanje i osvještavanje sebe kao osobe i kao pripadnika različitih skupina), ja i drugi (obitelj, druga djeca, vrtić, uža i šira društvena zajednica), svijet oko mene (šire društveno okruženje, kulturna baština, održivi razvoj). U svakom potpodručju odgojno djelovanje usmjereno je na sadržaje koji pomažu djetetu da upozna svoje mogućnosti i ograničenja, osvijesti identitet, da razvije pozitivne osobine ličnosti, da osnažuje socijalne kompetencije, omogućivši shvaćanje međuovisnosti svih živih bića. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima odgojno-obrazovnog rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

1.3.1. Dijete

Aktivna participacija djece pri kreiranju kurikuluma odgojne skupine omogućuje izgrađivanje socijalnih kompetencija, podupire suradničko učenje (koje osnažuje međusobno raspravljanje, pregovaranje, dogovaranje), potiče na korigiranje vlastitih teorija i razumijevanje te kontinuirano

izgrađivanje novih u socijalnoj interakciji s drugom djecom uz potporu odraslih. Otvorena interakcija i komunikacija odgojitelja i djece, njihova pitanja i rasprave predstavljaju potporu djetetovom učenju i razvoju te su izazov (kreativni i intelektualni) njegovim samoinicirajućim i samoorganizirajućim aktivnostima (Broadhead i sur., 2010). Temeljna kompetencija "učiti kako učiti" (NK, 2014) razvija se osposobljavanjem djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja i njegovo uključivanje u planiranje i organiziranje tog procesa. Pozornost je usmjerena na proces učenja i poticanje djeteta na stvaranje strategije vlastitog učenja. Dijete je aktivni, konstruktivni stvaralac svog razvoja, odgoja i obrazovanja, a odrasla osoba mu je u tome pomagač koji pomaže i podupire njegov razvoj, odgoj i obrazovanje.

Znanje i spoznaja se izgrađuju, konstruiraju, stječu i razvijaju aktivnim sudjelovanjem djeteta, izravnim stjecanjem iskustva, stalnom transformacijom izgrađenih konstrukata posredstvom interakcije sa svojim okruženjem (fizičkim i socijalnim). Ne zaboravimo, učenje je individualan proces i zbog toga je potrebno poštovati tempo i stil učenja djeteta.

1.3.2. Roditelji

Jedno od načela Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014) jest partnerstvo vrtića s roditelja i širom zajednicom no navodi da: "Obitelj i vrtić su dva temeljna sustava u kojem se dijete rane i predškolske dobi razvija i raste, zadovoljava svoje osnovne potrebe, stječe prve spoznaje o sebi i svijetu oko sebe, uči o komunikaciji i odnosima, suživotu, zajedništvu, toleranciji, razvija svoje potencijale i stječe spoznaje i vještine prijeko potrebne za čitav život. To je moguće u onim zajednicama koje osiguravaju optimalne uvjete cjelovitog razvoja djeteta. Kako su roditelji tj. skrbnici djeteta (ostali članovi uže obitelji) i odgojitelji osobe koje se najintenzivnije skrbe o djetetu i njegovoj dobrobiti, nužno je osigurati izravnu, kvalitetnu i ohrabrujuću komunikaciju među njima kako bi informacije o djetetu mogle nesmetano i dvosmjerno cirkulirati. Roditelje tj. skrbnike djeteta treba prihvaćati i poštovati kao ravnopravne članove vrtića-partnere, koji ustanovu obogaćuju svoji individualnim posebnostima te svojom vlastitom kulturom i time pridonose kvaliteti ustanove u cjelini." Roditelje tj. skrbnike djeteta se permanentno informira putem kutića za roditelje, kroz individualne razgovore, komunikacijske roditeljske sastanke, radionice, web stranice vrtića, letaka i sl., s ciljem osnaživanja i pružanja podrške u roditeljskoj ulozi.

Pod suradnjom s djetetovom obitelji podrazumijevamo individualnu i skupnu suradnju. Pod individualnom suradnjom smatramo sudjelovanje roditelja u kreiranju kurikulumu skupine na način da roditelj boravi u skupini (prezentira svoje zanimanje, kompetencije i sl., u donošenju neoblikovanog materijala), kroz individualne razgovore te svakodnevne susrete s odgojiteljima, a pod grupnom suradnjom smatramo komunikacijske roditeljske sastanke, sudjelovanje u edukativnim i kreativnim radionicama te zajedničkim druženjima na nivou ustanove.

1.3.3. Odgojno-obrazovni djelatnici

Razvoj kurikulumu započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Moylett (2006.) navodi ključnu ulogu profesionalaca u osmišljavanju i opskrbljivanju izazovnog okruženja, u podupiranju dječjeg učenja kroz različite aktivnosti, u razvijanju i podupiranju dječje spontane igre, u razvijanju i unaprjeđivanju dječjeg govora i komunikacije u igri. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece.

Potiče se razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu/poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića. Unutar ustanove dijete je sastavni dio dinamične mreže fizičkih (ekoloških), socijalnih i kulturalnih odnosa s kojima je u kontinuiranom recipročnom, interaktivnom i holističkom djelovanju. Kontekst čine različite socijalne, pedagoške, kulturalne,

ekološke odnosno fizičke i vremenske dimenzije. Dimenzije koje su međusobno povezane i međuoavisne su:

1. Socijalna i kulturna dimenzija - odnosi djece i odraslih, načini postupanja odraslih s djecom, odgojno-obrazovne situacije, odnosi odraslih, odnosi među djecom te psihološko-pedagoško ozračje u odgojnoj skupini.
2. Ekološka tj. fizička i vremenska dimenzija - raspored, veličina, opremljenost, uređenost, organizacija prostora u kojem dijete boravi unutar ustanove, aranžiranje opreme, igračaka i materijala u njoj te smjenjivanje i dimenzioniranje raznovrsnih aktivnosti u vremenu.

Naša vizija:

- * prepoznavanje i uvažavanje djetetovih potreba i interesa
- * okruženje koje razvija kompetencije djeteta
- * organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju
- * bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju i sukonstrukciju znanja
- * briga o estetici
- * okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu
- * model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima
- * prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice, društva i svijeta u cjelini

2. KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA RADOST

Dječji vrtić Radost u ovoj pedagoškoj godini ustrojava i provodi odgojno-obrazovni rad s djecom predškolske dobi sukladno važećim propisima za predškolske ustanove.

RADNO VRIJEME:

Radno vrijeme Vrtića sukladno je potrebama korisnika, a u pravilu od 5,30 – 17,30. Prema prošlogodišnjim pokazateljima, te različitim potrebama roditelja za dužinom boravka djece u Vrtiću, ustrojeno je slijedeće radno vrijeme po objektima:

Dječji vrtić Radost, Braće Radić 10, Jastrebarsko	5,30 – 17,30
Dječji vrtić Radost, Tome Erdödyja Bakača bb, Jastrebarsko	6,30 – 17,30
Dječji vrtić Radost, Mladinska 2A, G. Desinec, Jastrebarsko	5,30 – 17,30
Dječji vrtić Radost, Cvetković 123, Jastrebarsko	6,30 – 16,30
Dječji vrtić Radost, Gorica Svetojanska 13, Jastrebarsko	6,30 – 16,30

Kroz planirane programe rada od 1.9.2017. do 31.8.2018. godine ostvarivat će djelatnost njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece, njihovim mogućnostima i sposobnostima.

2.1. Ustrojstvo

Sukladno razvojnim potrebama djece i specifičnostima rada u zadovoljavanju tih potreba, ustrojen je proces rada na slijedeći način:

Dječji vrtić Radost, Braće Radić 10, Jastrebarsko - centralni objekt

Ravnatelj: Jadranka Stojković, VSS

Pedagog: Marija Svoboda, VSS

Psiholog: Silvija Katovčić, VSS

Edukacijski rehabilitator: Marija Presečki Zmajlović, VSS

Logoped: Iris Sečen, VSS

Viša medicinska sestra: Mirjana Šimanović, VŠS

Administrativna služba:

Voditelj računovodstva: Ljiljana Borošić Pintur, VSS

Administrator blagajnik: Vesna Samarin, SSS

Tajnik: Zorica Mataušić, VŠS

	ODGOJNA SKUPINA	GODINA ŽIVOTA	ODGOJITELJI	POMOĆNO-TEHNIČKO OSOBLJE
JASLICE	Bubamare - soba 1	1 - 2 godine	Zlatica Ferenčina, SSS Mateja Pustaj, VŠS (T. Rajaković)	Bosiljka Šaflin, NSS
	Oblačići – soba 2	1 - 2 godine	Đurđa Šegudović, SSS Martina Štefić, VŠS	
	Ribice - soba 3	2 - 3 godine	Maja Haramija Špoljar, VŠS Natalija Škiljan, VŠS (J. Šporčić)	
MALI KVART	Medeki - soba 4	2 - 3 godine	Petra Puh, VŠS Ivana Kralj, VŠS (N. Kunović)	Božica Špoljar, SSS
	Iskrice – soba 5	2 – 3 godine	Đurđa šmit, SSS Višnja Matešić, VŠS	

	Balončići – soba 6	2 - 3 godine	Smiljana Popović, VŠS Veselka Površenić, SSS	Božica Špoljar, SSS
	Srčeka – soba 7	3 - 4 godine	Snježana Janković, VŠS Martina Borković, VŠS(K. Kobetić)	Petra Jelenić, SSS
VELIKI KVART	Pčelice – soba 8	4 – 5 godine	Ana Budinščak, SSS Jadranka Šoštarić, VŠS	Dubravka Fabek, NSS
	Smokvice – soba 9	3 – 4 godine	Štefica Fabijanić, VŠS Anita Buri, VŠS	
	Gljivice - soba 10	3 – 4 godine	Nada Kozjan, SSS Tomislava Skok Mišković, VŠS	
	Sovice – soba 11	4 – 5 godina	Sandra Žalac, VŠS Melita Miskiđ , VŠS (M. Batušić)	
NOVI KVART	Pačići – soba 12	5 – 6 godina	Marina Kupina, VŠS Anita Jurelinac, VŠS	Dubravka Bravar-Gregorić, SSS
	Školjkice – soba 13	4 – 5 godina	Danica Divjak, SSS Marija Zdjelar, VŠS	
	Gumbeki – soba 14	5 – 6 godina	Jadranka Volmut, VŠS Jasenka Gluščić, VŠS, mentor	
	Elmeri - soba 15	3 - 7 godina	Mihaela Pustaj, VŠS, savjetnik Maja Šabadi, VŠS	Ljubica Novosel, SSS
	Pingvini – soba 16	4 – 5 godina	Tamara Fabijanić Franić, VŠS Lidija Tomačić, VŠS	

Nastavak provođenja projekata realizirat će se prema slijedećoj shemi:

Projekt	Odgojna skupina	Nosioci aktivnosti
"Škole za Afriku-škole za život!"	Pačići	Marina Kupina, Anita Jurelinac
Primjena metode Persona Doll	Oblačići, Iskrice, Smokvice, Školjkice,	Đurđa Šegudović, Đurđa Šmit, Štefica Fabijanić, Marija Zdjelar, Marina Kupina
e-Twinning	Elmeri, Montessori program	Mihaela Pustaj i Maja Šabadi
"Mi jedemo odgovorno"	Pčelice, Sovice, Oblačići,	Ana Budinščak, Jadranka Šoštarić, Martina Štefić, Melita Miskiđ

Pomoćno - tehnička služba

Objekt	Pomoćno-tehnička služba	Ime i prezime
Na nivou ustanove	Pralja – švelja	Mirjana Miladin, SSS
Centralni objekt, Radost 2, Cvetković, G. Svetojanska	Glavna kuharica	Jadranka Gojmerac, SSS
	Kuharica	Božica Tandarić, SSS
		Dragana Šimrak, SSS
	Pomoćna kuharica	Kristina Prugovečki Kokot, NSS Snežana Budinščak, SSS (B. Desović) Željka Viboh, SSS
Na nivou ustanove	Ekonom vozač	Mate Ivančić, SSS
	Domar ložać	Dragutin Krcivoj, SSS
		Imre Csucs, SSS

Dječji vrtić Radost 2, Tome Bakača Erdődyja, Jastrebarsko

ODGOJNA SKUPINA	GODINA ŽIVOTA	ODGOJITELJI	POMOĆNO-TEHNIČKO OSOBLJE
Krijesnice – soba 1	5 – 7 godina	Tea Vinšćak, VŠS Manuela Miljenović, VŠS	Pomoćna kuharica: Željka Viboh, SSS(Snežana Budinšćak, Spremačica: Ines Žganjer SSS Zdenka Fabijanić, SSS
Zvezdice - soba 2	6 – 7 godina	Daniela Bobinski, VŠS Vesna Navoj, SSS	
Slonić – soba 3	6 – 7 godina	Ivan Rak, VŠS Valentina Batelja, VŠS	
Loptice – soba 4	5 – 6 godina	Mira Narančić, SSS Melita Vidaković, VŠS	

Nastavak provođenja projekata realizirat će se prema slijedećoj shemi:

Projekt	Odgojna skupina	Nosioci aktivnosti
"Škole za Afriku-škole za život!"	Loptice	Mira Narančić i Melita Vidaković
Primjena metode Persona Doll	Slonići	Valentina Batelja i Ivan Rak
"Mi jedemo odgovorno"	Slonići	Valentina Batelja i Ivan Rak

Dječji vrtić Radost 3, Mladinska 2/a, G. Desinec, Jastrebarsko

ODGOJNA SKUPINA	GODINA ŽIVOTA	ODGOJITELJI	POMOĆNO-TEHNIČKO OSOBLJE
Leptirići – soba 1	3 - škole	Branka Haramija, SSS Petra Jurin, VŠS (M. Vučković)	Kuhar: Danijel Vodopija, SSS Pomoćna kuharica: Štefica Baloban, SSS Spremačica: Brankica Karas, SSS Aleksandra Borković, SSS (I. Reščić)
Zebrice – soba 2	1 – 3 godine	Katarina Šoštarić, VŠS Ivana Klepec, VŠS (N. Povrženić)	
Pandice – soba 3	2 – 4 godine	Željka Žužak, VŠS Sanja Šimić, VŠS	
Točkice – soba 4	3 – škole	Martina Križančić, VŠS Ana Palijaš, VŠS	
Vjeverice – soba 5	6 – 7 godina	Ljiljana Pustaj, VŠS Mihaela Klemenčić Čopić, VŠS	
Kockice – soba 6	4 – škole	Irena Vugriniček Štimac, VŠS Tanja Jurković, VŠS	

Nastavak provođenja projekata realizirat će se prema slijedećoj shemi:

Projekt	Odgojna skupina	Odgojitelji
"Škole za Afriku-škole za život!"	Vjeverice	Ljiljana Pustaj i Mihaela Klemenčić Čopić
Primjena metode Persona Doll	Vjeverice, Kockice, Pandice	Ljiljana Pustaj, Irena Vugriniček Štimac, Željka Žužak
"Say hello to the world!"	Pandice, Točkice, Leptirići	Sanja Šimić, Željka Žužak, Martina Križančić, Ana Palijaš, Petra Jurin

Dječji vrtić Radost 4, Cvetković 123, Jastrebarsko

ODGOJNA SKUPINA	GODINA ŽIVOTA	ODGOJITELJI	POMOĆNO-TEHNIČKO OSOBLJE
Mačkice	3 – 7 godina	Natalija Vađina, VŠS Željka Batušić, VŠS	<u>Spremačica / Pomoćna kuharica:</u> Mirjana Čižmešija, SSS

Dječji vrtić Radost 5, Gorica Svetojanska 13, Jastrebarsko

ODGOJNA SKUPINA	GODINA ŽIVOTA	ODGOJITELJI	POMOĆNO-TEHNIČKO OSOBLJE
Cvjetići	3 – 7 godina	Zvonimira Pintur, VŠS Valentina Božić, VŠS	<u>Spremačica / Pomoćna kuharica:</u> Nevenka Martinković, NSS

2.2. PROGRAMI

Planirani su sljedeći programi:

1. redoviti 10-satni program
2. alternativni odgojno-obrazovni program prema koncepciji Marie Montessori
3. cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika
4. program za darovitu djecu rane i predškolske dobi
5. program predškole
6. kraći program ranog učenja engleskog jezika – engleska igraonica
7. kraći program sporta

2.2.1. REDOVITI 10-SATNI PROGRAM:

Redoviti program od 1.9.2017. polazi 563 djece u 28 odgojnih skupina na 5 lokacija, a to su: Dječji vrtić Radost, Braće Radić 10, Jastrebarsko; Dječji vrtić Radost, Tome Erdödyja Bakača bb, Jastrebarsko; Dječji vrtić Radost, Mladinska 2A, G. Desinec; Dječji vrtić Radost, Cvetković 123, Jastrebarsko; Dječji vrtić Radost, Gorica Svetojanska 13, Jastrebarsko.

Namjena programa

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- * poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djeteta predškolske dobi
- * poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanju prava sve djece
- * poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u odgojne skupine
- * bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- * osnaživanje kompetencija za cjeloživotno učenje
- * promicati vrijednosti koje promiče Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
- * poticati kontinuirano stručno usavršavanje

2.2.2. ALTERNATIVNI ODGOJNO-OBRAZOVNI PROGRAM PREMA KONCEPCIJI MARIE MONTESSORI

Namjena programa

Cilj programa je poticati cjelokupni razvoj djeteta, koji uključuje tjelesni i psihomotorni razvoj, razvoj govora, komunikacije, izražavanja i stvaralaštva, socio – emocionalni razvoj i razvoj ličnosti te spoznajni razvoj. Poticati cjelokupni razvoj djece s posebnim potrebama i s teškoćama u razvoju pažljivom opservacijom i praćenjem njihovih potreba. Poticati rano usvajanje stranog jezika prema individualnom interesu djeteta.

Konkretnije, to znači razvijati kod djeteta samostalnost, samopouzdanje, pozitivnu sliku o sebi, odgovornost za poštivanje ljudskih prava pri čemu dijete može zadovoljiti svoje opće i posebne potrebe ne ometajući druge, moralni razvoj, odgovornost prema sebi i drugima, estetski ukus za uočavanje, doživljavanje i ostvarivanje lijepog u životu, okolini i prirodi. Pritom će se poticati slobodno djelovanje djeteta, uz poštivanje njegove osobnosti, a posebice individualnih potencijala, snaga i sposobnosti.

Način ostvarivanja

Montessori program provodi se u mješovitoj odgojnoj skupini sa djecom u dobi od 3 do 7 godina, s inkluzijom djece s posebnim potrebama i s teškoćama u razvoju, prema osobnom interesu djece i roditelja za takvim programom. Pritom će se poštivati dječje individualne potrebe i interesi kroz desetsatni dnevni program.

Nositelji programa su Mihaela Pustaj, Maja Sabadi, odgojiteljice u DV Radost sa završenim Učiteljskim fakultetom, smjer predškolski odgoj te cjelovitom edukacijom za provođenje Montessori programa. U svim etapama provođenja programa bit će uključeni pedagog, psiholog, logoped, defektolog, zdravstveni voditelj i ravnatelj, u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje, Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta, Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Jastrebarskog te supervizori za provođenje Montessori programa prema utvrđenim kriterijima.

Montessori program i e-Twinning - međunarodni projekt

Montessori odgojna skupina Elmeri uključena je u aktivnosti eTwinning zajednice škola u Europi. Sudjelovanje će se temeljiti na izboru tema i projekta prilagođenim predškolskom uzrastu djece te sadržaji koji će se moći realizirati u skupini. S obzirom da je eTwinning platforma za odgojno obrazovne djelatnike, te promiče suradnju europskih škola putem informacijsko komunikacijskih tehnologija (IKT) odlično se uklapa u multikulturalnost našeg djelovanja. Poučeni dosadašnjim iskustvom, npr. izmjena čestitaka s djecom i njihovim odgojiteljima nekih europskih dječjih vrtića, veseli nas daljnji rad na pronalaženju projektnih partnera, otvaranje novih projekata, razmjena ideja i primjera dobre prakse.

Vremenik ostvarivanja

* alternativni odgojno-obrazovni program prema koncepciji Marie Montessori provodi se tijekom pedagoške godine od 1. rujna 2017. godine do 31. kolovoza 2018. godine.

Način vrednovanja

U cilju zadovoljavanja svih ovih uvjeta, kao i poticanja cjelokupnog razvoja djeteta, poštujući Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću, potrebno je voditi slijedeću pedagošku dokumentaciju:

- * Orijentacijski plan i program odgojno – obrazovnog rada za određeno razdoblje;
- * Organizacijske i materijalne uvjete za ostvarivanje zadaća;

- * Vježbe za ostvarivanje razvojnih zadaća (sklopovi aktivnosti, teme, projekti...);
- * Suradnju sa stručnjacima, roditeljima i drugima radi ostvarivanja postavljenih zadaća;
- * Tjedni plan i program odgojno – obrazovnog rada;
- * Dnevnik rada (planirani poticaji za individualne, grupne, zajedničke vježbe, iskorišteni situacijski poticaji, zapažanja o vježbama i ponašanju djece u odnosu na postavljene zadaće za djecu odgojne skupine, djecu drugih odgojnih skupina, suradnja sa stručnjacima, roditeljima, zabilješke na kraju tjedna);
- * Zajedničke vježbe djece i odraslih (izleti, druženja, svečanosti) – priprema, zapažanja, zapisi;
- * Komunikacijski roditeljski sastanci (priprema, zaključci, bilješke o radu s roditeljima);
- * Vrednovanje ostvarenog plana i programa (razvojnih zadaća i uvjeta za ostvarivanje plana i programa); Zabilješke i napomene.
- * Izvješća odgojitelja za tekuću pedagošku godinu
- * Upitnici za djecu, odgojitelje i roditelje

2.2.3. CJELODNEVNI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA

Namjena programa

Znanstveno je utvrđeno da je predškolsko razdoblje formativna dob za razvoj svih sposobnosti i da je neophodno u toj dobi postaviti temelje za daljnji razvoj govora a samim time i za usvajanje lingvističkih sposobnosti. Ono što nas je potaklo na organiziranje ovog programa su pozitivna iskustva drugih dječjih vrtića, istraživanja koja su donijela potvrdu o uspješnosti ovakvog rada s djecom te desetgodišnje iskustvo našeg vrtića u provođenju kraćeg programa ranog učenja engleskog jezika za kojim je interes roditelja iz godine u godinu bivao sve veći.

Ciljevi programa su razviti zanimanje i motivaciju za učenje stranog jezika, razvijanje jezičnih vještina, posebice slušanja i govorenja, usvajanje osnovnog jezičnog rječnika te jezičnih i fonetskih normi engleskog jezika, senzibiliziranje djeteta za jezik, kulturu i običaje engleskog govornog područja.

Način ostvarivanja

Engleski jezik je sastavni dio odgojno-obrazovne prakse na materinjem jeziku i oblik njegovog obogaćivanja što znači da će se u svakodnevnim aktivnostima postupno povećavati udio stranog jezika u svim aktivnostima. Voditeljice programa su adekvatno osposobljene za provođenje programa (Učiteljski fakultet Sveučilište u Zagrebu, metodički seminar na jezičnom učilištu Sova u Zagrebu).

Zadaće programa su:

- osigurati djeci zabavan i poticajan prvi kontakt sa stranim jezikom putem zanimljivih aktivnosti bitnim za njihov kognitivni razvoj
- razvijati i podržavati motivaciju i interes djeteta za učenjem stranog jezika te pozitivan stav o učenju
- razvijati dječje razumijevanje engleskog jezika i postaviti temelj za pravilan izgovor, ritam i intonaciju govora djeteta
- hrabriti dijete da samostalno progovori stranim jezikom
- usvajati osnovni rječnik i jezične strukture putem komunikacijskih sadržaja u igri i svakodnevnim situacijama (slušanje, audio materijala, čitanja djeci)

Putem svakodnevnih situacija te spontanom aktivnostima djeca bi trebala usvojiti sljedeće funkcije:

- pozdravljanje, predstavljanje, imenovanje osoba i predmeta

- postaviti i odgovoriti na jednostavna pitanja
- upotrijebiti fraze kulturnog ophođenja
- reći svoju dob
- imenovati prikazane slike predmeta, životinja, boja i dr.
- postupiti po jednostavnim nalogima
- reći što vole, što ne, kako se osjećaju
- opisati pomoću jednog prijedloga/pridjeva
- recitirati i pjevati kraće pjesmice, brojalice i rime

Program će se provoditi u objektu Radost 2, a odgojne skupine bit će dodatno opremljene adekvatnim sredstvima za rad.

Vremenik ostvarivanja

Cjelodnevni program ranog učenja engleskog jezika provodi se tijekom pedagoške godine od 1. rujna 2017. godine do 31. kolovoza 2018. godine.

Način vrednovanja

U cilju zadovoljavanja svih ovih uvjeta, kao i poticanja cjelokupnog razvoja djeteta, poštujući Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću, potrebno je voditi slijedeću pedagošku dokumentaciju:

- * orijentacijski plan i program odgojno – obrazovnog rada za određeno razdoblje;
- * organizacijske i materijalne uvjete za ostvarivanje zadaća;
- * aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadaća (sklopovi aktivnosti, teme, projekti...);
- * suradnju sa stručnjacima, roditeljima i drugima radi ostvarivanja postavljenih zadaća;
- * tjedni plan i program odgojno – obrazovnog rada;
- * dnevnik rada (planirani poticaji za individualne, grupne, zajedničke, iskorišteni situacijski poticaji, zapažanja o aktivnostima i ponašanju djece u odnosu na postavljene zadaće za djecu odgojne skupine, djecu drugih odgojnih skupina, suradnja sa stručnjacima, roditeljima, zabilješke na kraju tjedna);
- * zajedničke aktivnosti djece i odraslih (izleti, druženja, svečanosti, kreativne radionice) – priprema, zapažanja, zapisi;
- * komunikacijski roditeljski sastanci (priprema, zaključci, bilješke o radu s roditeljima);
- * vrednovanje ostvarenog plana i programa (razvojnih zadaća i uvjeta za ostvarivanje plana i programa);
- * zabilješke i napomene
- * izvješća odgojitelja
- * upitnici za djecu, odgojitelje i roditelje

2.2.4. PROGRAM JAVNIH POTREBA ZA DJECU U GODINI PRIJE POLASKA U OSNOVNU ŠKOLU – PROGRAM PREDŠKOLE

Namjena programa

Program predškole je namijenjen odgojno-obrazovnome radu s djecom koja nisu obuhvaćena nijednim oblikom redovnog programa vrtića, a u godini su pred školu. Godina prije polaska u školu je obvezna godina predškolskog odgoja i obrazovanja za svu djecu u Republici Hrvatskoj. Program predškole djetetu treba osigurati prilike za stjecanje iskustava također odražavati vrijednosti, ciljeve, načela i polazišta istaknuta u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Dijete

koje dolazi u predškolu sa sobom donosi specifičan kontekst odrastanja tj. kulturu i tradiciju okruženja u kojem živi dijete i njegova obitelj.

Način ostvarivanja

Program predškole održavat će se u područnom objektu Radost kojeg će provoditi odgojiteljica zaposlena kao voditeljica predškole. Pri planiranju i oblikovanju kurikuluma predškole potrebno je voditi računa o slijedećem:

- poticanju cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece
- ostvarivanju individualiziranog i fleksibilnog odgojno-obrazovnog pristupa
- prihvaćanju igre i drugih aktivnosti koje pridonose svrhovitom učenju i cjelovitom razvoju
- omogućiti djeci učenje istraživanjem, otkrivanjem i rješavanjem problema
- poticanju samoinicijativnost učenja djece, planiranju vlastitog učenja te evaluaciji istog kroz aktivno upravljanje djece vlastitim procesom učenja
- primjerenom i poticajnom okruženju za razvijanje predčitalačkih i grafomotoričkih vještina
- kontekstualnom uočavanju odnosa među predmetima i pojavama
- osnaživanju istraživačkih interesa djece za matematičko-logičke i prirodoslovne aktivnosti
- upoznavanju djece s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom
- razvoju socijalnih kompetencija
- prihvaćanju i poticanju kreativnog izražavanja
- poticanje djece na poštovanje i njegovanje vlastite kulture i povijesne baštine
- poticanje djece na iskazivanje i realizaciju vlastitih interesa i ideja, razvoj kritičkog mišljenja

Vremenik ostvarivanja

Program je jednogodišnji i provodit će se kontinuirano dva puta tjedno u troipolsatnom trajanju u poslijepodnevnim satima. Program će se provoditi od rujna, 2017. i trajat će do 31. svibnja, 2018. godine. Prema rasporedu, odgojna skupina Žabice susret će imati organiziran ponedjeljkom i srijedom, a odgojna skupina Pužići utorkom i četvrtkom u područnom Radost 2 u poslijepodnevnim satima.

ODGOJNA SKUPINA	ODGOJITELJICA	MJESTO ODRŽAVANJA
JASKA 1 - ŽABICE	LUCIJA KUNOVIĆ, VŠS	Dječji vrtić Radost, objekt Radost 2 T.E. Bakača bb, Jastrebarsko
JASKA 2 - PUŽIĆI		

CAP program za djecu programa predškole

U okviru odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo potrebno je obratiti pažnju na razvoj svjesnosti o nasilju i o prevenciji nasilja u predškolskoj dobi. Iz toga razloga će se i ove pedagoške godine provesti CAP program koji obuhvaća edukaciju svih djelatnika vrtića, roditelja djece školskih obveznika i djecu školske obveznike. Djelatnici i roditelji upoznaju se s problematikom zlostavljanja djece, filozofijom CAP programa te provedbom radionica za djecu. CAP radionice za djecu – školske obveznike, polaznike redovnog programa i programa predškole, održat će tri educirana tima CAP pomagača, koji će kroz radionice u dva dana po odgojnoj skupini djecu educirati o načinima prevencije nasilja usmjerenog prema njima ili njihovim vršnjacima od strane nepoznate odrasle osobe,

nepoznatog vršnjaka i poznate odrasle osobe. Djeca se educiraju radionicama primjerenima njihovoj dobi i aktivno sudjeluju u istima te na taj način promišljaju o svojoj ulozi u prevenciji nasilja.

Način vrednovanja

U cilju zadovoljavanja svih ovih uvjeta, kao i poticanja cjelokupnog razvoja djeteta, poštujući Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću, potrebno je voditi slijedeću pedagošku dokumentaciju:

- * orijentacijski plan i program odgojno – obrazovnog rada za određeno razdoblje;
- * organizacijske i materijalne uvjete za ostvarivanje zadaća;
- * aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadaća (sklopovi aktivnosti, teme, projekti...);
- * suradnju sa stručnjacima, roditeljima i drugima radi ostvarivanja postavljenih zadaća;
- * tjedni plan i program odgojno – obrazovnog rada;
- * dnevnik rada (planirani poticaji za individualne, grupne, zajedničke, iskorišteni situacijski poticaji, zapažanja o aktivnostima i ponašanju djece u odnosu na postavljene zadaće za djecu odgojne skupine, djecu drugih odgojnih skupina, suradnja sa stručnjacima, roditeljima, zabilješke na kraju tjedna);
- * zajedničke aktivnosti djece i odraslih (izleti, druženja, svečanosti, kreativne radionice) – priprema, zapažanja, zapisi;
- * komunikacijski roditeljski sastanci (priprema, zaključci, bilješke o radu s roditeljima);
- * vrednovanje ostvarenog plana i programa (razvojnih zadaća i uvjeta za ostvarivanje plana i programa);
- * zabilješke i napomene
- * izvješća odgojitelja
- * upitnici za djecu, odgojitelje i roditelje

2.2.5. PROGRAM JAVNIH POTREBA ZA DAROVITU DJECU RANE I PREDŠKOLSKJE DOBI

Namjena programa

Program za darovitu djecu rane i predškolske dobi provodit će se s identificiranom djecom u dobi od 4 godine do polaska u školu. Identifikacija darovite djece usmjerena je ka pravilnom uočavanju i utvrđivanju mogućnosti djeteta kako bi se primjereno zadovoljilo njegove posebne odgojno-obrazovne potrebe kroz posebno planirane odgojno-obrazovne postupke. Ciljevi programa su poticanje cjelovitog razvoja potencijala darovite djece kroz program koji slijedi načela diferencijacije i individualizacije u pristupu zadaćama, područjima i sadržajima aktivnosti s djecom, preventivno djelovanje na moguća kasnija socijalno neprihvatljiva ponašanja darovite djece koja mogu nastati kao posljedica nezadovoljenih temeljnih i odgojno obrazovnih potreba te pomoć i potpora roditeljima potencijalno darovite djece u prepoznavanju i poticanju njihovih specifičnih sposobnosti, vještina i potreba.

Način ostvarivanja

Program je ustrojen kao kraći specijalizirani program kojeg organizira Dječji vrtić Radost. Program će se odvijati u centralnom objektu jednom tjedno u trajanju od sat i pol u popodnevnom satima. Rad će se odvijati u mješovitoj skupini djece od 4 godine do polaska u školu. Skupina će se sastojati od 10 do 15 djece s mogućnošću uključivanja pojedinog darovitog djeteta u program i tijekom godine slijedeći načelo kontinuiranog prijema.

Temeljni zahtjev programa je omogućiti darovitom djetetu da uči ono što ga zanima i to na način na koji mu najviše odgovara. Mogućnost izbora aktivnosti, osiguravanje dovoljno vremena i materijala za rad važni su kao i postavljanje viših očekivanja (od uobičajenih za djecu njihove kronološke dobi) u pogledu samostalnosti i ustrajnosti na izabranim aktivnostima i zadaćama. Rad se odvija u

obogaćenom okruženju s fleksibilno postavljenom organizacijom te radom u malim skupinama, u paru i individualiziranim radom.

Nositelji programa su psihologinja Silvija Katovčić i odgojiteljica Sandra Žalac. Odgojiteljica i psihologinja educirane su za rad s darovitom djecom u organizaciji Centra za poticanje darovitosti djeteta „Bistrić“ iz Zagreba pod vodstvom psihologinje savjetnice Jasne Cvetković Lay, specijalistice za obrazovanje darovitih. U organizaciji programa, stvaranju uvjeta i praćenju njegove realizacije sudjelovat će ravnateljica i članovi stručno – razvojne službe.

Vremenik ostvarivanja

Program za darovitu djecu u igraonici odvijat će se od studenog do lipnja u centralnom objektu jednom tjedno u trajanju od sat i pol u popodnevnom satima.

Način vrednovanja

U cilju zadovoljavanja svih ovih uvjeta, kao i poticanja cjelokupnog razvoja djeteta, poštujući Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću, potrebno je voditi slijedeću pedagošku dokumentaciju:

- Orijentacijski plan i program odgojno – obrazovnog rada za određeno razdoblje;
- Organizacijske i materijalne uvjete za ostvarivanje zadaća;
- Aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadaća (sklopovi aktivnosti, teme, projekti...), suradnju sa stručnjacima, roditeljima i drugima radi ostvarivanja postavljenih zadaća;
- Obilježavanje važnih datuma;
- Mjesečni plan i program odgojno – obrazovnog rada (slijed aktivnosti, poslovi nužni za ostvarivanje plana i programa rada) – mjesečni plan će se voditi umjesto tjednog plana zbog specifičnog ustrojstva rada (jedan susret tjedno);
- Dnevnik rada (planirani poticaji za individualne, grupne, zajedničke aktivnosti, iskorišteni situacijski poticaji, zapažanja o aktivnostima i ponašanju djece u odnosu na postavljene zadaće, suradnja sa stručnjacima, roditeljima);
- Zajedničke aktivnosti djece i odraslih (druženja, ogledni sat, boravak roditelja u skupini) – priprema, zapažanja, zapisi;
- Roditeljski sastanci (priprema, zaključci, bilješke o radu s roditeljima);
- Vrednovanje ostvarenog plana i programa (razvojnih zadaća i uvjeta za ostvarivanje plana i programa);
- Zabilješke i napomene.

Koristit će se i dodatna dokumentacija (foto i video zapisi, portfolio djeteta, posebne bilješke praćenja djece, bilješke o suradnji s roditeljima). Na kraju pedagoške godine radit će se procjena zadovoljstva programom od strane djece, roditelja i odgojitelja.

2.2.6. KRAĆI PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA – ENGLESKA IGRAONICA

Namjena programa

Ciljevi i zadaće kraćih programa usmjereni su na poticanje svih aspekata djetetovog razvoja ili na razvoj pojedinih djetetovih sposobnosti u okviru određenog područja razvoja. Sukladno interesima roditelja i djece za dodatnim programima rada uz pojačan utjecaj na pojedino područje razvoja, ove pedagoške godine bit će organizirana Engleska igraonica.

Način ostvarivanja

Kraći program ranog učenja stranog jezika za djecu uzrasta od četiri godine do škole Vrčić će provoditi u suradnji Udrugom za promicanje ranog učenja stranih jezika „Naučimo puno“.

Vremenik aktivnosti

Aktivnosti će se realizirati prema dogovorenom rasporedu po dobi, stupnju učenja i objektu u kojem djeca borave tijekom pedagoške godine. Na početku pedagoške godine bit će održan roditeljski sastanak s roditeljima koji su djecu upisali u kraći program, zajednička druženja u sklopu kojih će biti prezentirano roditeljima što su djeca usvojila bit će organizirana u mjesecu prosincu i po završetku kraćeg programa ranog učenja stranog jezika.

Način vrednovanja

U cilju zadovoljavanja svih ovih uvjeta, kao i poticanja cjelokupnog razvoja djeteta, pedagošku dokumentaciju vodit će Udruga za promicanje ranog učenja stranih jezika „Naučimo puno“, poštujući Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću.

2.2.7. KRAĆI PROGRAM SPORTA

Namjena programa

Sukladno interesima roditelja i djece za dodatnim programima rada provodit ćemo kraći sportski program u suradnji s vanjskim suradnikom:

Univerzalna sportska škola "Mali vitez", provodit će sportski program za razvoj motoričkih, funkcionalnih i kognitivnih sposobnosti kroz elemente raznih sportskih disciplina.

Kvalitetno zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta i razvoj brige za sebe, optimalnih higijensko-zdravstvenih uvjeta boravka djece u vrtiću, sustavno praćenje rasta i razvoja djece i stanja uhranjenosti, osiguranje kvalitetnog dnevnog odmora, te zdravstveno prosvjeđivanje, roditelja i svih djelatnika koji skrbe za dijete glavni su ciljevi rada u području koje se bavi zdravim tjelesnim razvojem djeteta. Budući da su djeca predškolske dobi na vrhuncu svojih motoričkih i senzornih istraživanja posebno se mora voditi računa o sigurnosti cjelokupnog okruženja u kojem dijete živi. Zdravstvene potrebe djece zahtijevaju dobru upućenost odgojitelja u njih same, stalni nadzor i pravovremenu intervenciju.

U sportski program univerzalne škole "Mali vitez" djeca se uključuju prema afinitetima odnosno prema iskazanom interesu djece i roditelja.

Vremenik ostvarivanja

Program se provodi u poslijepodnevnim satima u sportskoj dvorani centralnog objekta, pod vodstvom Marka Gvozdanovića, profesora kineziologije.

Način vrednovanja

- * broj uključene djece predškolske dobi koji su polaznici vrtića
- * upitnici za djecu, odgojitelje i roditelje

3. SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

Kvalitetno zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta i razvoj brige za sebe temelji se na cjelovitom shvaćanju procesa njege što zahtjeva visoku razinu prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima svakog pojedinog djeteta. Podrazumijeva aktivan razvoj partnerskih odnosa djelatnika vrtića i roditelja.

Temeljeno je na sustavnom planiranju, praćenju, promatranju, dokumentiranju i evaluiranju očekivanih ishoda usmjerenih na :

- ☐ usvajanje higijenskih, prehrambenih i kretnih navika kao preduvjeta zdravlja
- ☐ dobiti razvoja motoričkih potencijala
- ☐ sposobnost otkrivanja aktualnih, potencijalnih i trajnih zdravstvenih problema djeteta.

Planirane aktivnosti, njihova realizacija i očekivani ishodi moraju biti kreirani na način da se posebna pozornost obrati na:

- ☐ emocionalnu dobit djeteta
- ☐ odsustvo osjećaja ugroženosti, nemira i zabrinutosti djeteta
- ☐ razvoj sposobnosti privremene odgode zadovoljavanja potreba djeteta kroz usvajanje vještine samoregulacije

Skrb za tjelesni rast i razvoj djece predstavlja skup planiranih i implicitnih odrednica koje usmjeravaju odgojno-obrazovni proces prema zadacima i sadržajima koji su izvedeni iz cilja, odnosno planiranih očekivanih najpovoljnijih ishoda za svako pojedino dijete. To zahtjeva specifične standardizirane organizacijske oblike, načine rada i postupke te provjeru uspješnosti istih.

Cilj standardiziranih postupka vezanih uz usvajanje rituala samozbrinjavanja djece u vrtiću je da se u svakoj odgojnoj skupini u svakodnevnom /fleksibilnom/ rasporedu osigura: individualizirano usvajanje rutinskih radnji hranjenja, odijevanja, kulturno higijenskih navika, kretanja i dnevnog odmora, uz poštivanje različitosti, te da se osigura kvaliteta života koja daje prilike djeci da uče prepoznavati i prihvaćati vlastite i tuđe potrebe i izgrađivati skrbne odnose sa drugima.

Sposobnost otkrivanja aktualnih, potencijalnih i trajnih zdravstvenih problema djeteta je permanentna zadaća odraslih koji skrbe o djetetu. Stoga postoji potreba za kontinuiranom edukacijom odraslih, kako bi se što lakše definirale specifične zdravstvene potrebe i rizici; ciljevi; planirale i provodile potrebne intervencije; te evaluirala svrhovitost intervencija.

4. ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

BITNE ZADAĆE NA NIVOU USTANOVE:

4.1. Unapređivanje interakcijsko komunikacijskog konteksta II

4.2. Potencijalne, prolazne i trajnije posebne potrebe djeteta

1. Inkluzivni odgoj i obrazovanje
2. Poticanje jezično-govornog razvoja djece predškolske dobi
3. Socio – emocionalni razvoj djece predškolske dobi
4. Prepoznavanje potencijalno darovite djece i poticanje njihovog razvoja

4.1. UNAPREĐIVANJE INTERAKCIJSKO KOMUNIKACIJSKOG KONTEKSTA II

Kultura vrtića podrazumijeva norme i očekivanja odgojitelja i drugih djelatnika, njihova prava i obveze, uloge i odnose (Moran, 1998), koju definiraju sami djelatnici kao "način življenja života" kroz zajedničke rituale, rutine, norme i vrijednosti te kroz uobičajen slijed svakodnevnih događanja u ustanovi koji također oblikuje njezinu autentičnost i identitet. Kulturu treba sagledati višedimenzionalno i cjelovito jer su njeni dionici međusobno višestruko povezani (NCVVOO, 2012). Kultura vrtića se može prepoznati po "međusobnim odnosima ljudi, njihovu zajedničkom radu, upravljanju ustanovom, organizacijskom i fizičkom okruženju te stupnju usmjerenosti na kontinuirano učenje i istraživanje odgojno-obrazovne prakse u svrhu njezina unaprjeđenja." (NKRPOO, 2014.).

Preduvjet kvalitetnog odgojno-obrazovnog procesa je kvaliteta i intenzitet međusobnih odnosa djece i odraslih, kao i odraslih međusobno te stoga ono zahtijeva visoku razinu fleksibilnosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima djece.

Tako Ljubetić (2009) kvalitetu definira kao "rezultat ukupnih djelovanja niza subjektivnih i objektivnih činitelja koji u sinergiji omogućuju uspješno zadovoljavanje potreba svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa u ozračju prijateljskih i suradničkih odnosa, dakako uz stalnu težnju rastu i razvoju." Prema Slunjski (2012) kvaliteta je rezultat promišljenog, a ne slučajnog djelovanja stoga je potrebno kontinuirano osvještavanje postojeće prakse uočavajući dobre primjere, otkrivajući kritične točke, te usmjeravanje ka otklanjanju prepoznatih nedostataka. Rinaldi (2006) navodi da pedagoški aspekt kvalitetne ustanove ranog odgoja čini prostorno i materijalno okruženje te bi stoga prostori trebali biti stimulirajući kako bi privlačili i inicirali kreativno ponašanje djece.

Prostorno-materijalno okruženje predstavlja izvor učenja djece na način da je osigurana dostupnost raznolikog bogatstva poticaja i materijala kako bi dijete bilo u mogućnosti učiti čineći i istražujući i to u suradnji s drugom djecom i odraslima. Prostorna organizacija mora težiti socijalnim interakcijama djece međusobno kao i djece s odraslima te promoviranju susreta i interakcija. Okruženje i pedagoški proces trebaju osigurati osjećaj pripadanja i odražavati različita obilježja sve djece i njihovih obitelji.

"Igra je aktivnost koja istodobno podupire različite aspekte cjelovitoga razvoja djeteta te ujedinjuje mnogostrana područja njegova učenja... Za dijete učinkovit i kreativan odgojno-obrazovni proces pretpostavlja njegovu komunikaciju s vršnjacima i odraslima u posebno uređenom okruženju i u samoinicirajućim i samoorganiziranim aktivnostima kao i onima koje vode odrasli te u igri i strukturiranim organizacijskim oblicima rada. Za kvalitetu pedagoške prakse mnogo je važnija valjana procjena odgajatelja o vremenu, načinu, kvaliteti i količini interakcijsko-komunikacijskih tehnika i strategija te njegovoj senzitivnosti za individualne varijacije u kompetencijskom okviru svakog djeteta." (Šagud, 2015). Stoga, planiranje simboličke igre okvir je unutar kojeg dijete na najprirodniji način uči o suradnji i razmjeni, a razumijevanje i isprobavanje različitih uloga tijekom procesa igranja pokreće

djetetovu energiju i prirodnu želju za komunikacijom. Pramling i Fleeer (2009) naglašavaju da je igra najprirodniji kontekst djetetova samoizražavanja te je uloga odgojitelja poticati i stvarati uvjete za djetetovu igru i to kroz otvorenost odgojitelja koje će rezultirati kod djece i odgojitelja osjećajem zadovoljstva i prepoznavanju vrijednosti igre.

Aktivna participacija djece pri kreiranju kurikuluma odgojne skupine omogućuje izgrađivanje socijalnih kompetencija, podupire suradničko učenje (koje osnažuje međusobno raspravljanje, pregovaranje, dogovaranje), potiče na korigiranje vlastitih teorija i razumijevanje te kontinuirano izgrađivanje novih u socijalnoj interakciji s drugom djecom uz potporu odraslih. Otvorena interakcija i komunikacija odgojitelja i djece, njihova pitanja i rasprave predstavljaju potporu djetetovom učenju i razvoju te su izazov (kreativni i intelektualni) njegovim samoinicirajućim i samoorganizirajućim aktivnostima (Broadhead i sur., 2010). Temeljna kompetencija "učiti kako učiti" (NK, 2014) razvija se osposobljavanjem djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja i njegovo uključivanje u planiranje i organiziranje tog procesa. Pozornost je usmjerena na proces učenja i poticanje djeteta na stvaranje strategije vlastitog učenja.

Praćenje, promatranje, razumijevanje djece i dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa koincidira s razvojem tzv. pedagogije slušanja (Giudicci i Rinaldi, 2002; Rinaldi, 2006). Slušanje se u ovom kontekstu shvaća kao sveobuhvatan, recipročan proces komunikacije, a čine ga prihvatanje, razumijevanje i međusobno podržavanje svih dionika. Prethodno navedene komponente u planiranju i oblikovanju kurikuluma imaju posebno mjesto jer omogućuju vizualizaciju načina na koji se dijete razvija i uči, pomaže u razumijevanju akcija djeteta, pružanju podrške njegovu razvoju, pridonosi kreiranju kulture uključenosti i dijaloga svih dionika u vrtiću.

I na kraju, samovrednovanje, kao novi početak koji nas potiče na daljnje kontinuirano propitivanje, sistematično praćenje i unapređivanje interakcijsko-komunikacijskog konteksta odnosno cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa.

4.2. POTENCIJALNE, PROLAZNE I TRAJNIJE POSEBNE POTREBE DJETETA

Prema Programskom usmjerenju (1991) posebne potrebe djeteta mogu se izražavati kao potencijalne, prolazne i trajnije.

Potencijalne posebne potrebe može imati dijete koje je u svojem razvoju ili životu imalo određene tzv. rizične faktore (izvanjskog i/ili unutarnjeg porijekla), kao što su prenatalni, perinatalni ili postnatalni rizici (nedonošeno dijete, teški porod, bolest i dr.) ili su bila ili su još uvijek izložena nekim nepovoljnim okolinskim uvjetima (nepotpuna obitelj, bolest u obitelji i dr.). Takve potrebe može također imati i dijete u kojeg razina nekog aspekta razvoja bitnije odudara od ostalih ili se u nečemu znatno razlikuje od djece u grupi (sporiji motorni razvoj, izrazito živo dijete, ono s izrazitim sklonostima i interesima itd.), naglašen individualni pristup i briga za individualne potrebe svakog djeteta u grupi garancija su usmjeravajućeg i preventivnog djelovanja odgajatelja, tj. sprečavanje prerastanja takvih pojava u smetnje daljnjem zdravom razvoju djeteta.

Prolazne posebne potrebe može imati svako dijete zbog očekivanih, razvojno prirodnih raskoraka između djetetovih potreba i mogućnosti u pojedinim fazama razvoja (tzv. krizna razdoblja i pojave kao što je negativizam u trećoj i šestoj godini, fiziološko mucanje u trećoj i dr.). Prolazne posebne potrebe može pokazivati i dijete zbog traumatizirajućih događaja u njegovu životu (npr. smrt u obitelji, boravak djeteta ili roditelja u bolnici, rođenje sestre ili brata, polazak u vrtić, školu i dr.). Uz individualni pristup odgajatelja djetetu (koji se zasniva i na usmjerenjima drugih stručnjaka), te eventualno i terapiju može se uspostaviti nova ravnoteža između djetetovih potreba i mogućnosti.

Trajnije posebne potrebe ima dijete s teškoćama u razvoju, koje se upravo, zbog njihove ozbiljnosti utvrđuju. To su urođena ili stečena stanja organizma koja prema svojoj prirodi zahtijevaju poseban stručni pristup kako bi se omogućili izražavanje i razvoj sačuvanih sposobnosti djeteta i time što kvalitetniji daljnji odgoj i život. Trajnije posebne potrebe ima i dijete koje se bez roditeljske brige duže odgaja u dječjem domu, bolnici i sl. Identificirana darovitost djeteta znači također trajniju posebnu

potrebu i kao sve trajnije posebne potrebe određeni stručni pristup (tj. uz odgajatelja i angažiranost drugih stručnjaka).

4.2.1. Inkluzivni odgoj i obrazovanje

Inkluzivna kultura naše ustanove podrazumijeva uvažavanje različitosti pojedinca paralelno s uvažavanjem prava na jednakost pri čemu je nužno kontinuiranje kreiranje podržavajućeg okruženja u kojem može participirati svako dijete bez obzira na odstupanje, teškoće u razvoju ili specifične zdravstvene potrebe. Model deficita u kojem se prema pojedincu s teškoćama u razvoju odnosi kao prema žrtvi kojoj je potrebna pomoć te medicinski model kojem je u središtu oštećenje osobe i prilagođavanje osobe okolini preoblikovani su u model integracije koji podrazumijeva uključivanje djece s teškoćama u razvoju u redovan sustav odgoja i obrazovanja te model inkluzije prema kojem teškoću u razvoju koja objektivno postoji ne treba negirati, ona ne umanjuje vrijednost osobe kao ljudskog bića, a invaliditet se ne sagledava u ograničenju osobe zbog njenog oštećenja, već se smatra da je ograničenje društveno nametnuto (Igrić i sur., 2009). Inkluzivna kultura naše ustanove stoga njeguje kreiranje individualnih kurikula koji su usmjereni na dijete i zadovoljavanje različitih odgojno-obrazovnih potreba pojedinca tj. osobitosti svakog pojedinog djeteta s teškoćama u razvoju - Individualizirani odgojno-obrazovni program. Kvalitetno provođenje svakog Individualnog odgojno-obrazovnog programa temelji se na izradi Individualnih razvojnih profila pri čemu je uz poznavanje miljkaza razvoja djeteta potrebno opažanje individualnih osobina (jake i slabe strane pojedinog područja razvoja, sposobnosti, interesi i potrebe), planiranju usmjerenom na individualnu podršku djetetu (određivanje jasnih razina očekivanih kompetencija i dostižnih ciljeva, primjeni individualiziranih postupaka i nivoa podrške koji će omogućiti ostvarivanje postavljenih ciljeva), vrednovanju (kontinuirano praćenje i evaluacija), partnerskom odnosu s roditeljima djece te materijalno-organizacijskim i stručnim resursima za inkluzivno djelovanje tj. opremljenost didaktičkim sredstvima i pomagalima te specifičnom opremom, broju djece u odgojnim skupinama prema Pedagoškom standardu te dodatnoj stručnoj osposobljenosti odgojitelja.

Ove pedagoške godine će u Dječjem vrtiću Radost boraviti više od 50 djece s do sada uočenim odstupanjima na različitim područjima razvoja, dijagnosticiranim teškoćama u razvoju te specifičnim zdravstvenim potrebama koja su integrirana u dječji vrtić prethodnih pedagoških godina te devetoro novoupisane djece na opservacijski period. Prema trenutnoj procjeni stručnog tima, inkluzija petero djece s različitim težim ili višestrukim teškoćama u razvoju podrazumijeva osiguravanje specifičnih uvjeta koje ostvarujemo pružanjem podrške pomoćnika djetetu. Pomoćnici su uključeni u rad odgojnih skupina Gljivice u centralnom objektu u Jastrebarskom, u područnom objektu Radost 2 u Jastrebarskom u skupini Loptice, u područnom objektu Desinec u skupinama Kockice i Vjeverice te u područnom objektu Gorica Svetojanska u odgojnoj skupini Cvjetići. Po završetku opservacijskog postupka novoupisane djece bit ćemo u mogućnosti procijeniti njihovu potrebu za dodatnom podrškom u vidu uključivanja pomoćnika u rad tih odgojnih skupina, potrebu osmišljavanja i provedbe individualiziranih odgojno-obrazovnih programa. I ove pedagoške godine, kao i prethodnih, osnivač vrtića Grad Jastrebarsko osigurava financijska sredstva za rad pomoćnika u trajanju od četiri sata dnevno.

S obzirom da inkluzija u duhu socijalnog pristupa i poštivanja ljudskih prava kao centralni problem naglašava odnos društva prema osobama s teškoćama u razvoju, dječji vrtić Radost i dalje će svojim djelovanjem nastojati promicati inkluziju u širem smislu riječi u našoj lokalnoj i široj zajednici provođenjem prigodnih aktivnosti za djecu i roditelje uoči Međunarodnog dana osoba s invaliditetom (aktivnosti tijekom prosinca 2017.), Međunarodnog dana osoba sa sindromom Down (aktivnosti tijekom ožujka 2018.) te Svjetskog dana svjesnosti o autizmu (aktivnosti tijekom travnja 2018.).

Uz Trijažni postupak kojim primarno detektiramo odstupanja u razvoju djece na svim područjima razvoja, kao značajnu aktivnost pri detekciji odstupanja, ranoj intervenciji i prevenciji razvoja teškoće važno je spomenuti tzv. Probir kojeg provodimo svake godine među svom djecom u

dobi do 3 godine. Svrha Probira su rana detekcija djece s odstupanjima i atipičnostima u razvoju koja upućuju na pervazivni razvojni poremećaj i sukladno tome rana intervencija koja se pokazala ključnom za daljnji napredak djece s takvim teškoćama. Postupak Probira provodimo u travnju uz aktivnosti obilježavanja Svjetskog dana svjesnosti o autizmu.

Kao i prošle pedagoške godine u svrhu senzibilizacije djece tipičnog razvoja, stavove prema djeci s težim i višestrukim teškoćama u razvoju ispitat ćemo sociometrijskim upitnicima u odgojnim skupinama Loptice, Kockice, Vjeverice i Cvjetići u kojima se provodi inkluzija djece s težim i višestrukim teškoćama te u skladu s dobivenim rezultatima provoditi dodatne aktivnosti u navedenim odgojnim skupinama.

4.2.2. Poticanje jezično-govornog razvoja djece predškolske dobi

Odgojno – obrazovni rad usmjeren na poticanje jezično – govornog razvoja u svom fokusu kontinuirano zadržava važnost prevencije, detekcije i tretmana jezično – govornih teškoća, ali i kontinuirani razvoj komunikacijskih i jezično – govornih kompetencija sve djece te poticanje tipičnog jezično – govornog razvoja. U tom smislu, planiranje odgojno – obrazovnog rada, kao i korištenje prikladnih metoda i tehnika nameće se kao čimbenik na koji se s pravom stavlja težište.

Djetetove potrebe, koje proizlaze iz širokog spektra vanjskih i unutarnjih varijabli, usmjeravaju nas na individualizaciju u pristupu koja iziskuje temeljitu procjenu djetetovih potencijala, ali i ograničenja nametnutih okolinskim čimbenicima. Govoreći o jezično – govornom razvoju ove potrebe djeluju u sinergiji sa cjelokupnim djetetovom razvojem pa im je kao takvima potrebno i pristupiti.

Obzirom na važnost kritičnog perioda u razvoju jezika, govora i komunikacije te stavljanja naglasaka na pružanje adekvatnih poticaja za razvoj vještina čiji se značaj manifestira kako u jaslčkoj, tako i u starijoj vrtičkoj dobi, nastaviti će se s probirom djece do 3. godine života u svrhu prevencije i rane detekcije jezično – govornih teškoća, kao i poticanja urednog jezično – govornog razvoja. Probir će se provoditi u jaslčkim odgojnim skupinama: Bubamare, Oblačići, Ribice, Medeki, Balončići, Iskrice, Zebrice i Pandice. Praćenje dinamike ranog jezično – govornog razvoja svakog djeteta koje polazi jaslčku odgojnu skupinu temelj je za definiranje ciljeva odgojno – obrazovnog rada, s ishodištem u djetetovim potencijalima, a u svrhu jačanja uočenih slabih strana. Kod djece izdvojene probirom slijede postupci opservacije djeteta te primjena logopedskih mjernih instrumenata.

Registar djece izdvojene probirom u jaslčkoj dobi temelj je za trijažu i detekciju djece s možebitnim odstupanjima u jezično – govornom razvoju u srednjoj vrtičkoj dobi. Osim na ovaj način, prevencija jezično – govornih teškoća, kao i sustavno poticanje tipičnog razvoja komunikacijskih i jezično – govornih vještina kod djece odvija se trijažnim postupkom logopeda, kroz suradnju s odgojiteljima.

U starijim odgojnim skupinama, u godini pred polazak djeteta u osnovnu školu, važno je osigurati optimalne uvjete za razvijanje i unaprjeđivanje vještina, navika i kompetencija te stjecanje spoznaja i zadovoljavanje interesa koji će djetetu pomoći u prilagodbi na nove uvjete života, rasta i razvoja u školskom okruženju. Stoga je važno sustavno i planirano poticanje razvoja komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja. U ovom se periodu odražava važnost pravilne i kontinuirane stimulacije ranog jezično – govornog razvoja. Iz navedenih razloga, kod djece školskih obveznika provodi se detaljan probir na jezično – govorne teškoće te se jezično – govorni razvoj djece detektirane na ovaj način dodatno procjenjuje i testira u svrhu utvrđivanja specifičnosti i ciljanog planiranja odgojno – obrazovnog rada.

Usmjeravanje svih raspoloživih resursa ka ostvarivanju jezično – govornih i komunikacijskih potencijala djeteta odvija se kroz individualne i grupne oblike suradnje odgojno – obrazovnih djelatnika i roditelja djece. Svrha navedenih oblika suradnje jest zajedničko planiranje neposrednog odgojno –

obrazovnog rada, kroz timski pristup ka strukturiranim i svrhovitim oblicima rada, kao i pružanje stručne podrške roditeljima u poticanju djetetova razvoja.

4.2.3. Socio – emocionalni razvoj djece predškolske dobi

Iako je glavna je značajka odgojno – obrazovnog rada princip cjelovitosti pristupa djetetu, radi lakše klasifikacije različitih aspekata, dječji razvoj smo podijelili na motorički, jezično-govorni, spoznajni i socio-emocionalni razvoj koji utječu jedan na drugi i razvijaju se usporedno. Stoga svaka razvojna intervencija utječe na sva područja razvoja (Starc i sur., 2004). U svojim godišnjim izvješćima na kraju prošle pedagoške godine odgojitelji su naveli da im je i nadalje potrebna dodatna pomoć u praćenju i poticanju socio-emocionalnog razvoja stoga će i ove godine veća pažnja biti posvećena upravo tom području.

U okviru socio-emocionalnog razvoja djeteta postupno razvija i odnose prema sebi i ljudima iz svoje okoline. Izražavanje emocija pomaže djetetu signalizirati okolini svoje potrebe i stupiti u sve složeniji odnos s okolinom. Postupno djeteta uči ne samo izražavati emocije nego i razumjeti emocije ljudi koji ga okružuju. Svakodnevni problemi postavljaju zahtjeve koje je moguće uspješno riješiti različitim sposobnostima, vještinama i znanjima kao što su sposobnosti regulacije i kontrole emocija, ophođenja s drugim ljudima i prihvatanja onoga što drugi čine. Obrasci izražavanja emocija pod snažnim su utjecajem dobi djeteta i stupnja njegova razvoja. Pokazatelji dobrog emocionalnog stanja djeteta su dječja sposobnost kontroliranja širokog dijapazona emocionalnih doživljaja i prikladnih reakcija u emocionalnim situacijama (Brajša- Žganec, 2003). Emocionalna inteligencija može se poticati već u predškolskoj dobi, a njezini pozitivni učinci vidljivi su u različitim aspektima života i obrazovanja. Kako pokazuju istraživanja, emocionalna inteligencija pomaže oblikovati prilagođeno socijalno funkcioniranje, doprinosi rješavanju problematičnog ponašanja i emocionalnih teškoća kod djece kao i boljoj društvenoj prilagodbi. Poticanje emocionalne inteligencije doprinosi uspješnosti u prepoznavanju i imenovanju vlastitih emocija, kao i njihovom prenošenju drugima. Razvijaju se empatija, komunikativnost, timski rad i dobri odnosi u obitelji i šire, proširuje se rječnik, djeca su sklonija kritičkom mišljenju.

Kako je vrtićko okruženje direktno odgovorno za poticanje cjelokupnog razvoja, a samim tim i područja socio-emocionalnog razvoja djece te zadovoljavanje njihovih potreba, praćenje dječjeg razvoja je iznimno korisno kao pomoć odgojiteljima u planiranju aktivnosti i prostorno – materijalnog okruženja za buduće razdoblje, u kojem će poticati posebno one aspekte razvoja pojedinog djeteta u kojima mu je potreban dodatni poticaj. Socio-emocionalni razvoj djece pratit će se listama procjene socio-emocionalnog razvoja te trijažnim listama koje odgojitelji ispunjavaju na početku pedagoške godine, a temeljem kojih će biti izdvojena djeca s eventualnim odstupanjima koja će se nadalje pratiti opservacijama u skupini te primjenom psihologijskih mjernih instrumenata kao što je projekтивni upitnik za ispitivanje emocionalne stabilnosti djece u predškolskoj dobi (IPUES) i ljestvica simptoma traume kod mlađe djece (TSCYC) u slučaju prolaznih posebnih potreba zbog traumatizirajućeg događaja u djetetovom životu. Timskom procjenom utvrdit će se aktualne potrebe djece te osmisliti adekvatni poticaji kao važan temelj za pravilan socio-emocionalni razvoj djeteta.

Rad s odgojiteljima pratit će navedene zadaće kroz individualne konzultacije te radionice s naglaskom osnaživanja kompetencija odgojitelja u području socio-emocionalnog razvoja. Rad s roditeljima također će pratiti navedene zadaće kroz individualne konzultacije s ciljem osnaživanja roditeljskih kompetencija i usklađivanja odgojnih postupaka u obiteljskom i izvanobiteljskom okruženju.

4.2.4. Prepoznavanje potencijalno darovite djece i poticanje njihovog razvoja

Darovitost možemo definirati kao sklop osobina i sposobnosti koje djetetu omogućuju da u jednom ili više područja postiže natprosječne rezultate. Kao darovitu, odgojitelji izdvajaju djecu koja mnoge stvari rade prije, brže, uspješnije i drukčije od svojih vršnjaka te onu koja u tome imaju bolja i viša postignuća. Zato darovitim djetetom predškolske dobi smatramo ono koje, u aktivnostima kojima se bavi, dosljedno postiže značajno bolja (iznad prosječna) postignuća od svojih vršnjaka. Darovito dijete se mnogim stvarima počinje baviti prije svojih vršnjaka, čini ih uspješnije od njih, a često iskazuje i neke specifične interese (zahvaljujući kojima ovladava i većom količinom znanja i vještina) te iznimnu kreativnost. Osnovu tih iznimnih postignuća čini specifičan način intelektualnog funkcioniranja djeteta. Darovito je dijete s IQ 130 i iznad (Cvetković-Lay, Sekulić-Majurec, 1998).

Darovita djeca zahtijevaju dodatnu pažnju roditelja, odgojitelja i stručnjaka koji će djetetovu darovitost usmjeriti i razvijati u onom smjeru u kojem idu i djetetovi interesi i želje. Rano otkrivanje i poticanje sposobnosti darovite djece ima i preventivni značaj jer su istraživanja pokazala da se neprimjeren odgoj i obrazovanje djece s izrazito visokim sposobnostima kasnije može rezultirati raznim oblicima njihova neprihvatljiva, pa čak i asocijalnog ponašanja (Saunders & Espeland, 1991., prema Lay, 2002.) Identifikacija darovite djece usmjerena je ka pravilnom uočavanju i utvrđivanju mogućnosti djeteta kako bi se primjereno zadovoljilo njegove posebne odgojno-obrazovne potrebe kroz posebno planirane odgojno-obrazovne postupke.

Fleksibilnost, kreativnost i razvojnost predškolskih programa omogućuje primjenu suvremenih spoznaja i iskustava u radu sa svom djecom pa tako i u području rada s darovitima te će se pristup temeljiti na poticanju razvoja sposobnosti, interesa i kreativnosti u široko postavljenim i obogaćenim programima unutar redovne skupine. Tipovi aktivnosti kojima će se obogaćivati i diferencirati program su oni koji potiču aktivno učenje, više razine misaonih procesa i kreativno mišljenje kao npr. pokusi, edukativne igre na računalu, igre kreativnog rješavanja problema, projekti, mozgalice, zagonetke, pitalice i razne logičko kombinatoričke igre.

Premda uspješni, programi koji integriraju darovitu djecu u redovne skupine pokazuju se nedostatnima za **intelektualno** darovitu djecu koja od svojih vršnjaka u razvoju odskoče za nekoliko mentalnih godina. Njima je nužno osigurati poseban program (Cvetković Lay, 2002). Stoga ćemo i ove pedagoške godine nastaviti s provođenjem igraonice potencijalno darovite djece.

5. OBOGAĆIVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

ZADACI NA NIVOU USTANOVE U KONTINUITETU:

5.1. Odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo

1.1. CAP program

1.2. Odgoj za različitost

5.2. Odgoj za održivi razvoj

5.1. ODGOJ I OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA I DEMOKRATSKO GRAĐANSTVO

5.1.1. CAP program

U okviru odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo potrebno je obratiti pažnju na razvoj svjesnosti o nasilju i o prevenciji nasilja u predškolskoj dobi. Iz toga razloga će se i ove pedagoške godine provesti CAP program koji obuhvaća edukaciju svih djelatnika vrtića, roditelja djece školskih obveznika i djecu školske obveznike. Djelatnici i roditelji upoznaju se s problematikom zlostavljanja djece, filozofijom CAP programa te provedbom radionica za djecu. CAP radionice za djecu – školske obveznike, polaznike redovnog programa i programa predškole, održat će tri educirana tima CAP pomagača, koji će kroz radionice u dva dana po odgojnoj skupini djecu educirati o načinima prevencije nasilja usmjerenog prema njima ili njihovim vršnjacima od strane nepoznate odrasle osobe, nepoznatog vršnjaka i poznate odrasle osobe. Djeca se educiraju radionicama primjerenima njihovoj dobi i aktivno sudjeluju u istima te na taj način promišljaju o svojoj ulozi u prevenciji nasilja.

5.1.2. Odgoj za različitost - identitet, humanizam i tolerancija

Opći cilj proizlazi iz temeljnih vrijednosti Nacionalnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.), a to su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost. Identitet, humanizam i tolerancija bit će na nit vodilja u kreiranju odgojno-obrazovnog procesa. Doba globalizacije, zahtijeva odgoj i obrazovanje koje djetetu omogućava da oblikuje identitet "građanina svijeta", a da pritom sačuva svoj nacionalni identitet, svoju kulturu kao i društvenu, moralnu, jezičnu i duhovnu baštinu. Humanizam i tolerancija, vrijednost je koju promiče Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.), ostvaruje se razvojem senzibiliteta djece za potrebe drugih, shvaćanje važnosti međusobne povezanosti, poštivanju različitosti te osposobljavanju djeteta za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih.

5.1.2.1. Primjena metode Persona Doll

Metodu Persona Doll u neposrednom radu primjenjujemo od pedagoške godine 2009./2010. Primjena metode Persona Doll promiče poštivanje različitosti, omogućuje djeci da izraze svoje osjećaje i mišljenje o diskriminirajućim situacijama i doživljajima koje im 'ispriča' lutka (osoba) te tako uče uočavati nepravdu, zauzimati se za sebe i za druge, jačati emocionalnu pismenost, razvijati samopoštovanje i izgrađivati vlastiti identitet. Za proces socijalizacije i moralni razvoj pojedinca bitna su prihvatanja pravila ukoliko su zaštićujuća i regulirajuća jer su to korijeni prihvatanja sebe kao osobe i socijalnog bića, prihvatanja drugih, sa svim njihovim različitostima. Cilj je jačanje pozitivnih osobina pojedinca (osobna afirmacija, samopoštovanje, samostalnost, samokontrola, samokritičnost, odgovornost), razvoj vještina, stavova i sustava vrijednosti (nenasilje, suradnja, tolerancija, solidarnost) i razvijanje svijesti o pripadnosti zajednici odnosno sagledavanje sebe kao člana različitih skupina. Nastavljamo s implementacijom jer su pozitivna iskustva odgojitelja o primjeni metode Persona Doll

(izvješća odgojitelja pedagoške godine 2016./2017. i posebni obrazac koji odgojitelji popunjavaju po završetku primjene metode u radu s djecom) na način da se aktivnosti provode s ciljem rješavanja problemskih situacija i/ili prema potrebi potvrde primjerenog ponašanja, interesu djece. Provedene aktivnosti dokumentirat će se u pedagoškoj dokumentaciji, predviđenom obrascu (dokumentiranje primijenjene metode u radu s djecom) i/ili foto/video zapisom.

5.1.2.2. Projekt "Škole za Afriku-škole za život!"

S provedbom projekta "Škole za Afriku-škole za život!", a vođeni smjernicama Ureda UNICEF-a u Republici Hrvatskoj, započeli smo u pedagoškoj godini 2012./2013. s jednom odgojnom skupini. Do danas projekt je vrlo uspješno realiziran u sedamnaest odgojnih skupina za 615 djece pod vodstvom tridesetak odgojitelja, primarnog programa i programa predškole. U ovoj pedagoškoj godini 2017./2018. projekt će provoditi tri odgojne skupine i to Pačići u centralnom objektu, Loptice u objektu Radost 2 i Vjeverice na područnom odjeljenju u G. Desincu. Djeca ovih odgojnih skupina aktivnosti će realizirati i uz pomoć materijala (vodič za organiziranje aktivnosti u dječjim vrtićima, radna bilježnica s aktivnostima za djecu predškolske dobi) koje priprema Ured UNICEF-a u Republici Hrvatskoj. Uz pomoć navedenih materijala djeca dodatno stječu znanja o Africi kao kontinentu, upoznaju druge kulture, civilizacije i običaje, razvijaju svijest o pripadnosti zajednici, sagledavanju sebe kao člana različitih skupina, odgovornosti prema sebi i drugima.

"Obrazovanje je najjače oružje koje možete iskoristiti da promijenite svijet." Nelson Mandela

5.1.2.3. Projekt "Say hello to the world!"-međunarodni projekt

Prošle pedagoške godine 2016./2017. uključili smo se u međunarodni projekt "Say hello to the world". Voditeljice istoimenog projekta bile su dvije educirane odgojiteljice koje su tijekom prošle godine kontinuirano se educirale za provođenje projekta. Međunarodni projekt "Say hello to the world!" osnovao je FINI zavod Radeče, delo za mlade, 2011. godine s ciljem da se djeca usmjere na put stvaralaštva, sudjelovanja, uključivanja u različite projekte te da se povežu s cijelim svijetom. Projekt povezuje djecu po cijelom svijetu, gdje djeca kroz igru i pod mentorstvom odgojitelja, po unaprijed pripremljenom programu "Pet prstiju", upoznaju različite kulture i tradicije, otkrivaju domaće okruženje i širi svijet, oblikuju nacionalnu i državnu svijest, razvijaju stvaralaštvo, upoznaju sigurno korištenje računala i uče se strane riječi. Na taj način djeca već u ranoj dobi imaju mogućnost upoznavanja multikulturalnih i drugih razlika s čime ih navikavamo na prihvaćanje različitosti te im omogućavamo prevladavanje predrasuda, stereotipa i smanjujemo njihovu netolerantnost. Sva komunikacija ide preko video poziva i mrežne aplikacije "My Hello".

Projekt će nastaviti voditi odgojiteljice odgojnih skupina Pandica, Točkica i Leptirića, koje rade na područnom odjeljenju u G. Desincu. O načinu provedbe projekta odgojiteljice će, u sklopu stručnog usavršavanja, upoznati i motivirati odgojitelje na provođenju aktivnosti koje će se uključiti prema vlastitom afinitetu.

5.1.2.4. Montessori program i e-Twinning - međunarodni projekt

e-Twinning nudi platformu za odgojno – obrazovne djelatnike, koji rade u školama i dječjim vrtićima europskih država sudionica e Twinninga. Putem ove platforme članovi mogu komunicirati, surađivati, razvijati projekte, razmjenjivati znanja i iskustva te postati dijelom najzanimljivije obrazovne zajednice u Europi. Projekt e-Twinning provodimo od pedagoške godine 2015./2016. Montessori odgojna skupina i u ovoj pedagoškoj godini nastavlja s provođenjem istoimenog projekta. Moderatorice internog stručnog aktiva pod nazivom "e-Twinning" bit će Mihaela Pustaj i Maja Sabadi. O načinu provedbe projekta odgojiteljice će, u sklopu stručnog usavršavanja, upoznati i motivirati odgojitelje na provođenju aktivnosti koje će se uključiti prema vlastitom afinitetu.

5.2. ODGOJ ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Trajinim opredjeljenjem i promišljanjem o osvještavanju, očuvanju i njegovanju okoliša nastavljamo s provođenjem aktivnosti odgoja za održivi razvoj. Svako naše djelovanje odražava se na druge osobe pa i na okolinu koja nas okružuje. Kontinuiranim osvještavanjem odraslih i vlastitim djelovanjem u cilju očuvanja okoliša, kroz uporabu te racionalno korištenje resursa, nudimo djeci model ponašanja. Shvaćanjem vlastite ključne uloge u izgradnji boljeg svijeta i zajedničkim djelovanjem razvijamo suradnički način učenja i životne vještine koje su bitne za danas, za sutra, za budućnost. "Svijet budućnosti je svijet promjena." (Stevanović, 2003.).

Prethodne pedagoške godine vrtić je stekao zlatni status eko vrtića, što je dokaz kontinuiranog promišljanja i osvještavanja kako djece tako i odraslih u široj i užoj okolini, ka očuvanju i njegovanju okoliša i prirode. Plan djelovanja sastoji se od pet cjelina, a to su: smanjenje i zbrinjavanje otpada, uređenje okoliša vrtića, biološka raznolikost, ostale ekološke aktivnosti te rad na projektima. Kreiranje Plana djelovanja za pedagošku godinu 2017./2018. proizlazi iz prijedloga djece i odgojitelja koji su dokumentirani u Izvješću odgojitelja za pedagošku godinu 2016./2017.. Prijedlozi su slijedeći: posjeta reciklažnom dvorištu, parku Erdody i jezeru u blizini, izrada vlastitog godišnjeg kalendara radova u povrtnjaku, osmisli i izraditi mini povrtnjak u objektu Radost 2, na područnom objektu u Gornjem Desincu oformiti kompostišta i mini povrtnjak te nastaviti provoditi ovaj program i nadalje promišljati, produbljivati spoznaju, osmišljavati i osiguravati okruženje koje potiče dijete na istraživanje, otkrivanje, rast i razvoj. Članovi Eko odbora 1 su: ravnateljica Jadranka Stojković, eko-kordinatorice Marija Svoboda, Iris Sečen, Mirjana Šimanović, odgojiteljice Jadranka Šošćarić, Smiljana Popović, Jasenka Glušćić, predstavnica roditelja Mihaela Pustaj, pomoćno-tehničkog osoblja Ljubica Novosel, predstavnici eko kumova Grad Jastrebarsko, "Vode Jastrebarsko", tvrtke "Eko flor plus", a od ožujka, 2017. godine kumstvo su prihvatile "Ceste Jastrebarsko d.o.o.". Na prvoj sjednici Eko odbora bit će predstavljani novi članovi Eko odbora, predstavnici djece, starijih odgojnih skupina.

5.2.1. „MI JEDEMO ODGOVORNO“ – EU PROJEKT

Udruga Lijepa Naša prijavila se tijekom 2014. godine na natječaj Europske Komisije iz skupine DEAR (Development Education and Awareness Raising). Zajedno s 9 udruga iz 9 zemalja članica Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš (Foundation for Environmenta Education – FEE) osmisli su projekt koji se bavi zdravom i odgovornom prehranom i nazvali ga „We Eat Responsibly“ odnosno „Mi jedemo odgovorno! (A vi?)“. Hrana je u središtu našeg života; i to na mnogo više načina nego što je samo dobrobit za naš mozak i tijelo koji bez hrane ne mogu normalno funkcionirati. Naše odluke o hrani izravno utječu na zdravlje našeg planeta (vode, tla, ekosustava, biološke raznolikosti, korištenja energije, itd), klimatske promjene, smanjenje siromaštva, daljnji razvoj i rast populacije i javno zdravstvo. Bitno je osnažiti mlade da budu aktivni i odgovorni čimbenici naših prehrambenih navika i aktivnosti. Glavni cilj projekta je doprinijeti mobilizaciji mladih kako bi bolje razumjeli međuovisnosti svijeta u kojem žive. Motivirati ih na stjecanje novih vještina te djelovanja u smjeru globalno odgovornog načina konzumiranja hrane u novim državama članicama EU kroz ovaj akcijski orijentiran odgojno obrazovni program u Eko-školama i izvan njih.

Voditeljica i kordinatorica projekta je ravnateljica Jadranka Stojković, prof. te kordinatorice Mirjana Šimanović, zdravstvena voditeljica i Marija Svoboda, pedagoginja. Članovi Eko odbora 2 su: ravnateljica Jadranka Stojković, Mirjana Šimanović, Marija Svoboda, Jadranka Gojmerac, Ana Budinščak, Jadranka Šošćarić, Valentina Batelja, Ivan Rak, Mihaela Pustaj, Maja Sabadi, Martina Štefić. S obzirom da je pred nama nova pedagoška godine i da su neka djeca otišla u školu, slijedi nam izbor novih predstavnika djece u ovo važno tijelo. S provođenjem projekta nastavljamo u ovoj pedagoškoj godini na način da će, u sklopu stručnog usavršavanja, moderatori biti nositelji aktivnosti prethodnih dviju pedagoških godina. Dionici ovog aktiva priključit će se u provedbu projekta prema vlastitom afinitetu.

6. STRUČNO USAVRŠAVANJE DJELATNIKA

Bitna zadaća stručnog usavršavanja u ovoj pedagoškoj godini je unaprijediti profesionalni razvoj odgojitelja. Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika i stručnih suradnika strukturirano je na osnovi postavljenih zadaća odgojno-obrazovnog rada za ovu pedagošku godinu te na osnovi procjena i zaključaka u prošloj pedagoškoj godini. Program usavršavanja je otvoren tijekom godine i može doći do izmjena.

Stručno usavršavanje provodit će se kroz:

1. Obvezne teme stručnog usavršavanja prema planu i programu ustanove
2. Teme iz područja posebnog stručnog interesa prema planu i programu ustanove
3. Uključivanje odgojnih radnika na seminare i stručne skupove prema ponudi Agencije za odgoj i obrazovanje i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i drugih
4. Praćenje stručne literature

RAZRADA SATNICE STRUČNOG USAVRŠAVANJA										
	OBVEZNE TEME STRUČNOG USAVRŠAVANJA PREMA PLANU I PROGRAMU USTANOVE				TEME IZ PODRUČJA POSEBNOG STRUČNOG INTERESA PREMA PLANU I PROGRAMU USTANOVE				INTERESNA SKUPINA	STRUČNI SKUPOVI/LITERATURA
	ODGOJITELJSKA VIJEĆA	IZRADA LUTAKA	KOMUNIKACIJA ODG. - DIJETE	UPRAVLJANJE ZDRAVSTVENIM PROBLEMIMA	MIT	RANI JEZIČNO – GOVORNI RAZVOJ	J. – GOV. RAZVOJ DJECE PRED POLAZAK U OSNOVNU ŠKOLU	SOCIO-EMOCIONALNI RAZVOJ	✓ Škole za Afriku ✓ Mi jedemo odgovorno ✓ Pozdrav svijetu ✓ e-Twinning ✓ Persona Doll ✓ Glazba, pokret i likovnost kod djece ✓ Tradicija i kulturna baština	
RUJAN	2			3						
LISTOPAD	2			3			2	2	2	
STUDENI		3	2			2		2	*	
PROSINAC				3			2		*	
SUEČANJ	3				2				*	
VELJAČA			2		2	2		2	*	
OŽUJAK					2		2	2	*	
TRAVANJ			2		2	2		2	*	
SVIBANJ	3				2				*	
LIPANJ	2									
SRPANJ										
KOLOVOZ	2									
UKUPNO	14	3	6	9	10	6	6	10	20	

*Godišnje zaduženje svakog odgojitelja za stručno usavršavanje iznosi minimalno 68 sati

7. PROGRAMI ZA RODITELJE

7.1. „Rastimo zajedno“ - radionice

Namjena programa

U okviru šireg programa podrške roditeljstvu UNICEFa 'Prve tri su najvažnije!' osmišljen je projekt radionica za roditelje 'Rastimo zajedno' sa svrhom da omogući protok informacija, znanja, vještina i podrške koji roditeljima koriste u ispunjavanju njihovih roditeljskih odgovornosti i promiču rast i razvoj i roditelja i djeteta.

Glavni cilj radionica je da roditelji od stručnjaka i drugih roditelja dobiju informacije i podršku koji će im pomoći da se u svojoj roditeljskoj ulozi osjećaju sigurnije i zadovoljnije, a da njihova djeca ostvaruju pravo na roditeljstvo koje najviše doprinosi njihovoj dobrobiti i budućem emocionalnom, socijalnom i kognitivnom razvoju. Na radionicama će se preispitivati vrijednosti i ponašanja roditeljstva u najboljem interesu djeteta, učiti o potrebama djece i roditelja i načinima njihovog zadovoljavanja, vježbati komunikacijske vještine i odgovarati na druga pitanja za koja roditelji izraze interes.

Način ostvarivanja

U radionice su pozvani roditelji djece polaznika vrtića u dobi od jedne do navršene četiri godine. Radionice su strukturirane, isprepliću se teorija, praksa, razmjena iskustava kroz dvanaest susreta. Radionice ove pedagoške godine vodit će educirane odgojiteljice Jasenka Gluščić odgojitelj mentor, Mihaela Pustaj, odgojitelj savjetnik, odgojiteljica Irena Vugriniček Štimac i odgojiteljica Valentina Božić uz potporu zdravstvene voditeljice Mirjana Šimanović i pedagoginje Marija Svoboda.

Vremenik ostvarivanja

- * u mjesecu listopada roditelji će biti ukratko upoznati s radionicama za roditelje
- * početak ciklusa u mjesecu listopada ili studenom
- * radionice se održavaju u poslijepodnevnom satima u centralnom objektu
- * radionice su koncipirane kroz dvanaest susreta
- * trajanje radionice je dva sata

Način vrednovanja

- * izvješća odgojitelja
- * evaluacijski za roditelje

